N° 2901.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitenlieden ƒ 5,50; *franko* door het geheele Rijk. Brieven franko te adresseeren aan het Bureau der COURANT.

DONDERDAG 13 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 12 November.

De Regering heeft geantwoord op de bedenkingen en vragen, door de Kamer in het onderzoek der sektiën over de voorgedragene begrootings-wetten aangegeven. De memoriën der Regering, ofschoon allen bij de Kamer ingekomen, zijn nog niet allen gedrukt. Wij hebben er thans drie voor ons liggen, die van de departementen van Justitie, Binnenlandsche Zaken en Oorlog.

Uit de memorie, door den minister van Justitie ingezonden, blijkt, dat het ontwerp eener nieuwe wet op de regterlijke organizatie, reeds sedert eenigen tijd aan den Raad van State gezonden, maar van dat kollegie, hetwelk thans met werkzaamheden overladen is, nog niet terug ontvangen was. Eene wet tot vereenvoudiging van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering zal de minister eerst later aan de Kamer voordragen, daar hij, in dit opzigt verschillende van zijnen ambtsvoorganger, de gelijktijdige behandeling dezer twee onderwerpen minder dienstig acht.

In zake van politie, zal hij het stelsel van zijn voorganger volgen. Hij is nog niet gestemd voor eene het geheel onderwerp omvattende politiewet. Dat hij zich evenwel de organizatie der politie ernstig aantrekt, zal weldra kunnen blijken. Waardoor? Het wordt niet gezegd. De minister bereidt vermoedelijk eene verrassing.

Eene wet op de spoorwegen, in overleg met den minister van Binnenl. Zaken opgesteld, is bij den Raad van State ingezonden; gelijk ook een ontwerp van gewijzigde jagtwet.

In het verslag van den uitslag der voorloopige overweging in de sektiën over het voorstel van den heer Sloet tot Oldhuis tot verandering van tienden in grondrenten, lezen wij het volgende:

»Bij de voorloopige overweging in de afdeelingen der Kamer van het door den heer Sloet tot Oldhuis gedane voorstel tot verandering der tienden in grondrenten heeft men eenstemmig verklaard, geenerlei bezwaar te hebben tegen het onderwerpen van dit voorstel aan een nader en opzettelijk onderzoek. Ofschoon men het ontijdig rekende, nu reeds eenig oordeel over de [illegible] of mindere aanneemlijkheid der voorgedragene wetsbepalingen, ook in verband met het regt van eigendom uit te spreken, gaven vele leden uitdrukkelijk te kennen, de indiening van het voorstel gaarne te hebben gezien. Daardoor toch zou gelegenheid worden geopend tot opzettelijke behandeling van een onderwerp, hetwelk reeds in 1849, blijkens de toen plaats gehad hebbende benoeming van eene commissie van onderzoek, de aandacht der Kamer bijzonder tot zich trok, en hetwelk sedert niet opgehouden heeft de belangstelling te wekken van velen, die den landbouw beoefenen of daartoe in betrekking staan."

Onze lezers weten, hoe sinds jaren in Luxemburg de Katholieken zijn miskend geworden in den persoon van hunnen, door allen geliefden, Vikaris-apostoliek Mgr. Laurent, die door het goevernement van 't Groothertogdom verhinderd werd zijne bediening uit te oefenen, en van het grondgebied van zijn bisdom werd verwijderd gehouden. Ten gevolge daarvan was een provisioneele toestand geboren, schadelijk voor de godsdienstige belangen van de Katholieken, alhoewel de ijvervolle pro-Vicarius, de hoogwaardige heer Adamès, niets onbeproefd heeft gelaten, om én de regten te handhaven van Mgr. Laurent én de wonden te heelen, die de ongeregelde stand van zaken in Luxemburg had geslagen. Thans is aan die moeijelijkheden een einde gemaakt door het vrijwillig aftreden van Mgr. Laurent, die herhaaldelijk en met aandrang zijn ontslag aan Z. H. Pius IX heeft aangevraagd en eindelijk verkregen.

De geschiedenis van deze gebeurtenis, die de *Univers* te gelijk met de officiële stukken mededeelt, is deze:

Reeds in den beginne, toen Mgr. Laurent zijne kerkelijke bediening in Luxemburg aanving, zette de Regering hem den voet dwars. In strijd met het regt en de traktaten, wilde de Regering van Luxemburg, in plaats van de godsdienstige vrijheid, de organieke artikelen van Keizer Napoleon handhaven, die vervallen waren. Daarin werd zelfs de Koning-Groothertog gedwarsboomd, die in de veelvuldig opgeworpen konflikten, den Vikaris-generaal steunde.

De Regering van dien tijd in Luxemburg was het produkt der revolutionnaire partij, en steunde er op. Men kan alzoo begrijpen, waarom de Groothertog daarmede dikwerf had te kampen. Maar daaruit kan men ook afleiden, hoe de revolutiën van 1848 dáár alles op het spel zetten. Te midden van de stormen, die dit rampzalig jaar voortbragt, hoopten de vrienden van de luxemburgsche Regering Mgr. Laurent door eene volksbeweging te verdrijven. Zij riepen van heinde en verre eene volksvergadering zaam tot dat doel. Het volk kwam op, niet om den Vicarius te verjagen, maar om hem te handhaven. Ongelukkig die door de revolutionnairen opgeroepene volksmenigte maakte zich schuldig aan eenige ongeregeldheden van weinig belang tegen sommige drijvers, die haar tegen den geliefden Kerkvoogd hadden willen aanvuren. Een herderlijke brief van Mgr. Laurent kwam daartegen op, vermaande het volk tot rust en tot gehoorzaamheid en onderwerping aan de gestelde magten, en tot getrouwheid aan den Koning-Groothertog. Ten gevolge daarvan was het volk tot orde wedergekeerd, en de rust volkomen hersteld.

Inmiddels had de partij, die toen het roer magtig was, zich gehaast van dit voorval misbruik te maken, en bij den Koning Groothertog de verantwoordelijkheid van het gebeurde op Mgr. Laurent te werpen, die er geen schuld aan had. Onmiddellijk werd Z. H. Pius IX door den Koning uitgenoodigd om Mgr. Laurent terug te roepen. En deze, insgelijks door de valsche beschuldigingen, die een officiëel karakter hadden, misleid, gaf daaraan gevolg.

Het bleek intusschen weldra én aan den Koning én aan den Paus, dat de beschuldigingen valsch waren, weshalve beiden aan den miskenden Vicarius blijk gaven van hunne belangstelling. Z. H. drong er op aan, dat Mgr. Laurent naar Luxemburg zou wederkeeren. Maar de Koning-Groothertog stuitte op den onwil van de luxemburgsche Regering, welke uit dezelfde mannen bestond, die de gebeurtenissen van 1848 hadden voortgebragt.

De zaak bleef alzoo jaren lang hangen, totdat eindelijk Mgr. Laurent besloot aan den H. Stoel zijn ontslag te vragen. Zijne Heiligheid Pius IX was daartoe in 't eerst niet te bewegen. Maar op de herhaaldelijk aandringen van den vervolgden, edelmoedigen Kerkvoogd stemde de Paus daarin toe onder twee voorwaarden, dat de valschelijk beschuldigde Prelaat in zijne eer zou worden hersteld, en gehandhaafd in 't genot van zijne bezoldiging.

»Beide voorwaarden werden door de luxemburgsche Regering in den loop van dit jaar aangenomen. Het traktement werd den Prelaat door de Kamer en het Goevernement toegekend. De prezident van 't ministerie legde voor de Kamer deze verklaring af: »Mgr. Laurent is niet uit het Groothertogdom verwijderd om feiten rakende zijne herderlijke bediening. Zijne verwijdering is eene episode van de revolutie en de aanleiding daartoe was eene politieke beweegreden." Daarenboven gaf de prezident van het luxemburgsche ministerie, op bevel van den Koning-Groothertog, aan Mgr. Laurent de *schriftelijke verklaring*, »dat nergens het *minste spoor*, noch de *minste reden* was ontdekt om te *vermoeden*, dat hij misbruik had gemaakt van zijne waardigheid en zijn invloed, om de revolutionnaire bewegingen in Luxemburg te begunstigen, of betrekkingen had aangehouden met lieden, van zulke handelingen en strekkingen verdacht; dat het integendeel uit zijne herderlijke brieven blijkt, dat hij bewijs heeft gegeven van zijne trouw aan de kroon, en dat hij der bevolkingen den pligt dier getrouwheid jegens den Souverein en de wetten heeft voorgehouden."

Na deze verklaringen waren de voorwaarden door Z. H. gesteld vervuld, en dienvolgens heeft Paus Pius IX, bij eene apostolische breve van den 10 Julij, het vrijwillig aangeboden ontslag van Mgr. Laurent aangenomen in bewoordigingen, waarin nogmaals de onschuld van den vervolgden Prelaat wordt in 't licht gesteld, en hem alle lof gebragt voor de uitnemende diensten door den ontslagen Vicarius aan de geloovigen bewezen, en tevens verklaard wordt, dat het ontslag wordt aangenomen, omdat het door hem vrijwillig en herhaaldelijk en dringend is aangevraagd. Daarmede heeft de zaak haar volkomen beslag, en krijgen de godsdienstige belangen in Luxemburg haren geregelden loop.

Voor de geloovigen van Luxemburg, die geen poging hebben nagelaten, om hunnen beminden Prelaat te behouden, is daarin eene beproeving. Maar zij zullen zich getroosten in de handhaving van de ongeschondene, ofschoon belasterde eer van hun Kerkvoogd, en in zijne edelmoedigheid een voorbeeld zien van onderwerping, dat zij behooren na te volgen.

In onbeschaamdheid en in verguizing van het nederlandsche volks-karakter blijft de *Fakkel* steeds onovertroffen. Aan bladen, die met haar te dien aanzien naar de palm dingen, heeft Nederland ongelukkig geen gebrek: maar — eere, wien eere toekomt! — haar kan de prijs billijkerwijs niet onthouden worden.

In haar laatste Nommer geeft de *Fakkel*, ter overtuiging van wie daaraan twijfelen mogten, weer eenige staaltjes ten beste van hare virtuoziteit. 't Moet haar vleijen, dat ze gelezen en gewaardeerd worden ook buiten den beperkten kring van hare lezers. En, ofschoon wij ons nu niet zoozeer geroepen gevoelen haar aan ons te verpligten, zoo willen wij haar niettemin gaarne voor ditmaal hare welverdiende en gevestigde reputatie helpen handhaven. Te dien einde nemen wij het volgende over uit hare *Varia*-rubriek:

»Wij Nederlanders schijnen, wat betreft onze hoogere belangen, een zeer gedwee volk te zijn. Maar als het aankomt op onze beurs, als wij betalen moeten, dan trekken wij de alarmklok. Adres aan de tiende penning, adres aan het æquivalent. Nu, *nu* worden de Amsterdammers wakker.

»Filips van Spanje zoude zijne goede Nederlanders niet in upstand hebben gebragt met eenvoudig voort te zetten wat zijn vader, Keizer Karel V, had begonnen. Had hij niet zulk eene stoute greep gedaan in de regten der Nederlandsche edelen en steden, en vooral niet door Alva den tienden penning geëischt, maar zich alleen bepaald bij het vervolgen van de ketters op de wijze van zijnen vader: de goede Nederlanders zouden ongetwijfeld zulks stilzwijgend hebben aangezien.

»Ook nu beginnen de Nederlandsche slijmgasten over Thorbecke's politiek zich heftig uit te laten, nu het aankomt op de beurs.

»Ook de beurs is het, zoo al niet bij uitsluiting, dan toch voornamelijk, wat de opheffing van ons lager onderwijs in den weg staat. De onderwijzer moet in den stand, waartoe hij behoort, als fatsoenlijk man kunnen leven. Maar hiertoe heeft hij geld noodig, hetwelk hij heffen moet, ook van de dikwerf onbemiddelde, ja behoeftige ouders der schoolgaande kinderen. Zulke ouders, het schoolgeld niet kunnende betalen, houden de kinderen t'huis en maken dan meestal aanmerkingen op het onderwijs. Die aanmerkingen hoe ongegrond ook, worden hier en daar al ligt geloofd en het voorbeeld van zulke ouders wordt door anderen gevolgd. Het getal der schoolgaande kinderen vermindert uit dien hoofde van jaar tot jaar, en de onderwijzer wordt moedeloos. Nu begrijpt men wel, dat het middel van herstel hierin bestaat, dat de onderwijzer zijn inkomen krijgt uit de gemeentekas. Maar dat zou geld kosten ook aan de leden van den gemeenteraad, die òf geene schoolvatbare kinderen hebben, òf ze bijzonder onderwijs doen geven. Het is de beurs waarop alles afstuit."

Hoe ellendig ware het volk van Nederland en hoe jammerlijk ware het daarmee gesteld, zoo de grondstelling, in deze drie variatiën uitgewerkt, waar was! Een volk, waarvoor de »hoogere belangen" *niets*, volstrekt *niets*, geld *alles* is — wie scheldt het niet verachtelijk? Dat volk doorgaans als verachtelijk voor te stellen, ziedaar echter juist waardoor de *Fakkel*, boven hare medestanders, de meeste aanspraak heeft op de palm der overwinning. Viesneuzen zullen dat eene weinig benijdenswaardige verdienste noemen. Maar die zijn ook niet op de hoogte om met de *Fakkel*, ter liefde van haar doel, zich alles, *fas et nefas*, geoorloofd te achten. Wèl intusschen het mi-

[illegible] dit ter loops, — dat het op hare onvoor[illegible] ondersteuning niet langer mag rekening maken.

De *Nord* den tegenwoordigen, staatkundigen toestand in het algemeen en Engelands houding in het bijzonder besprekende, besluit zijn artikel met de volgende belangrijke opmerkingen:

»Men sla er acht op, deze handelingen (het bezetten der Zwarte Zee en der Donau-vorstendommen) en deze verschijnselen zijn allergewigtigst, niet alleen omdat zij een openlijken aanslag daarstellen op de trouw der traktaten en omdat zij den regtmatigen invloed afbreuk doen, dien de vastberadenheid en de loyauteit van Frankrijk zich hadden bevochten in de europeesche aangelegenheden, maar ook omdat zij herinneringen aan een vroeger tijdperk opwekken, die een dreigend licht kunnen werpen op Engelands geheime bedoeling in deze zaak. Welke treffende overeenkomst tusschen den tegenwoordigen toestand en dien, waarin Europa zich bevond in het begin dezer eeuw na den vrede van Amiëns! Deze vrede, op voorwaarden gesloten, die zijn duur verzekeren moesten en alle belangen, die in den oorlog gewikkeld waren, beveiligen, werd in Engeland slecht ontvangen en zijne bewerkers zagen zich met een geweldige impopulariteit bezwaard. De openbare meening, door de partijen en de dagbladen van dien tijd opgewonden, beweerde dat men te toegeeflijk voor Frankrijk was geweest en dat de oorlog moest doorgezet worden totdat men de fransche vloot vernietigd en den franschen invloed gefnuikt had. De bladen gaven zich omtrent den franschen Keizer en zijn minister, aan uitvallen over, die de toenmalige *Moniteur* met eene verontwaardiging bestreed, waarvan de hedendaagsche *Moniteur* ons, eenige dagen geleden, een weerklank liet hooren.

»Het engelsche ministerie vond geen ander middel om de gevaren te bestrijden, waaraan het sluiten van een voor Europa zoo gelukkigen, maar in Engeland zoo slecht ontvangen vrede, het blootstelde, dan *voorgewende redenen*, (het waren zijn eigen woorden) om dien te verbreken. Het vond slechts onbepaalde beschuldigingen, denkbeeldige grieven, gezochte voorwendsels. Doch een middel deed zich voor om, of de impopulariteit te ontgaan, waarmede het zich bedreigd zag, of de overeenkomst te verscheuren, welke daarvan de oorzaak was. Het verdrag van Amiëns bedong de *ontruiming* van het grondgebied door beide mogendheden bezet. Frankrijk moest binnen een bepaald en kort tijdsverloop Napels en de romeinsche Staten, Engeland Malta verlaten; Frankrijk, van zijn kant, haastte zich de verpligting na te komen, die het op zich genomen had. Maar Engeland weigerde Malta te ontruimen. Reeds hadden de engelsche gevolmagtigden in de onderhandelingen, die het vredesverdrag voorafgingen, allerlei moeijelijkheden opgeworpen om de verpligting te ontduiken Malta aan de beroemde orde te hergeven, die er de wettige soeverein van was. Malta werd in Engeland als het tweede eiland der middellandsche zee beschouwd, als de citadel, die den scepter dier zee aan Engeland verzekerde. De zaak van Malta werd het voorname onderwerp, het meest belangrijk punt der onderhandelingen op het kongres te Amiëns. Malta verkrijgen of Malta behouden, was, voor de toenmalige engelsche ministers de waarborg van hunne verzoening met de openbare meening, die hun verweet van zonder equivalent te veel koncessiën aan Frankrijk verleend te hebben. Door onderhandelingen konden zij het niet verkrijgen; zij behielden het toch, niettegenstaande art. 10 van de overeenkomst. Wat daaruit voortsproot, ieder weet het: een gruwelijke oorlog, die sedert twaalf jaren in Europa de Regeringen en de volken verbrijzelde, en eindigde met den val van het eerste keizerrijk. Doch Engeland is in het bezit gebleven van Malta, waaruit het heerscht over de Middellandsche Zee, die van toen af ophield een fransch meer te zijn; en de edele ridders van St. Jan van Jeruzalem zwerven nog heden in Europa rond zonder grondgebied en zonder wijkplaats. En heden weigert Engeland de Zwarte Zee te verlaten, waarin zijn dagbladen eenvoudig weg een nieuw Malta eischen, niettegenstaande art. 10 van het parijzer verdrag, even als het in 1803 weigerde Malta over te geven, in weerwil van art. 10 van het verdrag van Amiëns! Is dit niet voldoende om te doen vreezen, dat, als men het niet belet, de geschiedenis van het voorleden die van de toekomst worde?"

Er is bij de Tweede Kamer ingekomen een ontwerp van wet, hetwelk ten doel heeft de gemeentebesturen in staat te stellen tot de *heffing van een plaatselijke belasting op het verbruik van sterken dranken, en zoo noodig eene direkte belasting naar het debiet van die dranken.* Het voorstel luidt als volgt:

Art. 1. Met afwijking der bepalingen van art. 246 der gemeentewet, van den 29sten Junij 1851 (*Staatsblad* nº. 85), en van het 2de lid van art. 250 dier wet, voor zooveel het gedistilleerd betreft, worden, voor elke andere belasting, ten behoeve der gemeenten, opcenten op de hoofdsom van den rijksakcijns op het gedistilleerd geheven, ten bedrage van honderd wat het binnenlandsch gedistilleerd, van zestig wat het buitenlandsch gedistilleerd, behalve de likeuren, en van veertig wat die likeuren betreft.

Art. 2. De voorschriften ter verzekering van de invordering der in art. 1 vermelde belasting worden, met afwijking van art. 257 der gemeentewet, door Ons, in overeenstemming met de andere toepasselijke bepalingen van den 6den titel dier wet, bij maatregel van algemeen bestuur vastgesteld.

Art. 3. Overtreding der voorschriften, bedoeld in het vorige artikel, wordt vervolgd en gestraft overeenkomstig de bepalingen, vervat in het 3de hoofdstuk van den 6den titel der gemeentewet.

Voor het niet ten bepaalden tijde en plaatse inleveren van Biljetten tot vervoer van verakcijnsde dranken, uit en naar gemeenten, waar de belasting is ingevoerd, zijn de bij art. 271 en 272 der gemeentewet bepaalde straffen niet van toepassing, maar wordt van hem, die voor die inlevering aansprakelijk is de belasting ten behoeve der gemeenten van bestemming ingevorderd.

Art. 4. Voor elk biljet door de rijksontvangers, ingevolge die voorschriften, in verband met de bepalingen omtrent de invordering van den rijksakcijns af te geven, wordt hun door de betrokken gemeente 2½ cent uitgekeerd.

Art. 5. Met afwijking der bepaling van art. 243, 1ste alinea, der gemeentewet, kan in gemeenten, waar het gedistilleerd belast is, eene plaatselijke direkte belasting op de slijters, tappers, societeit-, koffijhuis- en kroeghouders, herbergiers en houders van dans-, speel- en andere openbare huizen, die gedistilleerd, of daarvan vervaardigde dranken schenken of in het klein verkoopen, geheven worden naar hun debiet van sterke dranken.

Het bedrag dier belasting wordt niet hooger opgevoerd dan tot de helft der som, die de in art. 1 dezer wet aangewezen belasting geacht kan worden in de gemeente op te brengen.

Art. 6. Deze wet treedt in werking op het tijdstip, nader door Ons te bepalen.

Uit de memorie van beantwoording over Hoofdstuk V, van Binnenlandsche Zaken, geven wij hier het volgende betrekkelijk de spoorwegen:

Omtrent de ontwerpen van spoorwegen, die meer en meer hier te lande door vereenigingen van bijzondere personen worden beraamd, kan het navolgende worden medegedeeld.

De concessien welke verleend worden kunnen gerangschikt worden in twee categorien, de eerste bevattende de wegen die werkelijk zijn tot stand gebragt; de tweede, de wegen die nog slechts in ontwerp bestaan.

Tot de *eerste* categorie behooren:

a. de Hollandsche ijzeren spoorweg van Amsterdam, over Haarlem, Leyden en 's Gravenhage, naar Rotterdam;

b. de spoorweg van Maastricht naar Aken en naar Hasselt;

c. de spoorweg van Rotterdam (Moerdijk) en van Breda naar Antwerpen;

d. de Nederlandsche Rhijnspoorweg van Amsterdam en Rotterdam naar [illegible] van Emmerik, waardoor de aansluiting aan het Duitsche spoorwegnet eindelijk is tot stand gekomen.

Tot de *tweede* categorie behooren de navolgende spoorwegen, waarvoor in dit jaar werd onderhandeld of concessie werd verleend, doch waaraan nog geen begin van uitvoering is gegeven:

a. de spoorweg van Maastricht naar Luik in de rigting van Visé, waarvoor het voorloopig waarborg-kapitaal, ten bedrage van *f* 25,000, is gestort;

b. de spoorweg van Vlissingen, over Middelburg, Goes, Bergen op Zoom, Roozendaal, Breda, Tilburg en 's Bosch, tot Venlo, om later te Viersen aan het Pruisische spoorwegnet, tusschen Rhijn en Maas aan te sluiten. De concessie voor dezen weg werd reeds in 1854 verleend. In dit jaar zijn eenige wijzigingen toegestaan moeten worden om de uitvoering te verzekeren. De concessionaris heeft het waarborgkapitaal, ad *f* 1,500,000 gestort, ter voldoening aan de bepalingen der concessie.

c. de spoorweg van het Nieuwe Diep over Alkmaar, Castricum en de Zaanstreek, naar Amsterdam, met aansluiting aan de dokken dier stad en aan den Nederlandschen Rhijnspoorweg. Het voorloopige waarborgkapitaal, ad *f* 300,000, is gestort; de voorwaarden zijn door den concessionaris aangenomen, doch het definitief waarborgkapitaal, bedragende *f* 900,000, is nog niet aangezuiverd.

d. de spoorweg van Harlingen, over Leeuwarden en Beetsterzwaag, naar Groningen, met eenen tak van Beetsterzwaag, over Meppel, Zwolle en Deventer en langs Zutphen, naar Arnhem, benevens eenen zijtak van Zwolle naar Kampen, en van Raalte, over Almelo en Oldenzaal, naar de grenzen in de rigting van Rheinen. Een voorloopig waarborgkapitaal van *f* 250,000 is gestort; omtrent de voorwaarden voor de concessie wordt onderhandeld.

e. de spoorweg van Zevenaar naar Enschedé en de grenzen in de rigting van Rheinen. Een voorloopig waarborgkapitaal, ad *f* 100,000, is gestort; ook betrekkelijk dezen spoorweg wordt omtrent de voorwaarden voor de concessie onderhandeld.

Behalve de evengemelde lijnen zijn er vele, waarvoor met minder of meerder ernst concessie wordt gevraagd. De Regering overweegt wat daaromtrent behoort te worden beslist, en meent ze inmiddels onvermeld te moeten laten.

Bij het verleenen dezer concessien is de Regering van de stelling uitgegaan, dat alle voorname havens en steden van Nederland door spoorwegen behooren te worden verbonden, en dat het zeer wenschelijk is, dit doel, zooveel mogelijk zonder bezwaar voor 's Rijks kas, te bereiken. Al de laatstelijk verleende concessien zijn voor een bepaalden tijd van 90 jaren gegeven; na het verstrijken van dien tijd komen die wegen kosteloos aan den Staat. Wil het Gouvernement ze vroeger naasten, dan is het daartoe na twintig jaren bevoegd, doch moet alsdan eene vooraf bepaalde schadeloosstelling uitbetalen. De regeling der uren van vertrek en aankomst, de vaststelling der tarieven en hetgeen verder tot den aanleg en de exploitatie behoort, geschiedt met overleg der Regering; de ondernemers blijven buitendien onderworpen aan de later in te voeren wetten en verordeningen op het stuk der spoorwegen. Het van rijkswege te houden toezigt geschiedt op kosten der ondernemers. Bij alle concessien is een voorbehoud gemaakt ingeval het openbaar nut der onderneming onverhoopt door de Vertegenwoordiging niet wierd erkend. Aan geene der thans verleende concessien is geldelijke ondersteuning van het Rijk toegezegd, noch eenige waarborg van renten toegestaan. Alleen zijn bij den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg in de gewijzigde concessie, art. 1, voorwaarden opgenomen, die, welligt, tot het geven van geldelijke bijdragen zouden aanleiding kunnen geven, indien het kanaal door Zuid-Beveland, dat door de Ooster-Schelde-inpolderingsmaatschappij moet worden gemaakt, niet in tijds wierd tot stand gebragt en men raadzaam vond, des echter de voltooijing van den spoorweg in Zeeland te bespoedigen. Het is evenwel meer dan waarschijnlijk, dat die maatschappij aan hare verpligtingen zal voldoen. Het kanaal toch, waarvan de plannen zijn goedgekeurd, werd onlangs aan een zeer vermogenden Engelschen aannemer uitbesteed. Bij brief van den 20sten October jl. gaf de maatschappij kennis aan de Regering, dat de uitbesteding heeft plaats gehad.

Mogt die maatschappij onverhoopt niet aan hare verpligtingen voldoen, dan vervalt hare concessie, en het Rijk treedt in het bezit van de reeds gemaakte polderwerken, die, met de slikken en aanwassen, welke deel dezer concessie uitmaken, meer dan voldoende zullen zijn om daaruit, zoo noodig, de kosten te bestrijden, die, in dat geval, voor de spoorweg-onderneming zouden gemaakt kunnen worden.

De Regering zal waken dat geene geldelijke ondersteuning worde voorgespiegeld aan ondernemingen, waarbij alleen het geldelijke voordeel der ondernemers, niet het nut van den lande op den voorgrond staat. Maar waar de ondernemingsgeest van partikulieren te kort schiet om die wegen tot stand te brengen, die men in het welbegrepen belang van het land [illegible] ziet de Regering voor, door gepaste middelen te doen [illegible] wat aan een goed aaneengeschakeld net van spoorwegen moge ontbreken; vooral zal de aandacht der Regering daarbij gevestigd blijven op eene behoorlijke aaneenhechting der spoorwegen, ten noorden der groote rivieren gelegen, met die welke ten zuiden dier rivieren zijn aangelegd of ontworpen.

Bij het verleenen van geldelijke ondersteuning meent de Regering dat aan de *toekenning eener bijdrage voor eens* de voorkeur moet gegeven worden boven een *waarborg van renten* der gebezigde kapitalen. De laatste wijze toch zou den Staat voortdurend kunnen bezwaren, onder moeijelijken omstandigheden juist de grootste offers eischen en dus een last opleggen, die soms moeijelijk zou te dragen wezen.

Wij zien met bevreemding, dat de regering de gemeente-besturen schijnt te willen belasten met het politie-toezigt op de spoorwegen. Bij eene circulaire van den kommissaris des Konings in Zuid-Holland wordt zelfs zoover gegaan, dat men het maken van plaatselijke politie-verordeningen aanbeveelt op het sluiten der hekken op de overwegen. Wij hopen, dat althans aan dezen laatsten wenk niet zal voldaan worden. Niet, omdat wij de zaak niet voor zeer nuttig en wenschelijk houden; maar omdat het ons voorkomt, dat het middel ongelukkig gekozen is, en alleen dienen kan om eene eindelijke en behoorlijke regeling van dit gewigtige onderwerp te bemoeijelijken en te vertragen. Eene wet op de politie der spoorwegen, daaraan bestaat sedert lang dringende behoefte. Aan die behoefte moet de regering, dat is de landsregering, voldoen, niet door circulaires, maar door de spoedige voordragt van een wets-ontwerp. *(W. v. h. R.)*

Men verneemt, dat men te Breda met de uitbakening van den spoorweg in de rigting naar Tilburg een begin heeft gemaakt, en dat eerstdaags onder de leiding van den civiel-ingenieur Everts, de waterpassingen aldaar worden aangevangen. Voorts verneemt men, dat te Middelburg, in de rigting naar Goes, de opnemingen en

waterpassingen, onder de leiding van den ingenieur Henket, zijn ondernomen.

Z. M. de Koning, beschikkende op het verzoekschrift van D. A. Schreuder c. s., als bestuurders der te Kralingen gevestigde naamlooze vennootschap *de Nieuwe Rotterdamsche gas-fabriek* heeft bewilliging verleend tot uitbreiding van het kapitaal en verandering van de statuten dezer vennootschap.

De kollekte in de prov. Noord-Brabant gedaan, ten behoeve der door den storm in den nacht van den 11den Aug. jl. geteisterde gemeenten in dat gewest, heeft *f* 3592,02 opgebragt.

De *Staats-Courant* van heden geeft een koninklijk besluit van den 1sten November 1856, houdende bepalingen omtrent het stoken van gedistilleerd uit aardappelen.

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw, den heer J. H. Scholten, hoogleeraar in de godgeleerdheid en rektor magnificus der leydsche hoogeschool, tot schoolopziener in het zevende distrikt van Gelderland, den heer P. Alma J. sekret. der gemeente Culemborg (Vergund) aan den notaris W. Nijst zijne standplaats van Wittem naar Maastricht over te brengen; en benoemd tot ontv. der dir. bel. en acc. te Vijnaeser et al., den heer W. F. L. Baron Reede van Oudtshoorn.

'sGRAVENHAGE, 11 Nov. Heden morgen is de graaf van Randwijck, grootmeester, en mevr. Deutz van Assendelft, grootmeesteresse van H. M. de Koningin, uit de rezidentie naar Stuttgard vertrokken, ten einde H. M. op H. D. reis van daar herwaarts te vergezellen. H. M. zal zich, bij gelegenheid van den verjaardag van H. M. de Koningin van Pruissen, aldaar bevinden.

HOORN, 10 Nov. Heden werd alhier de grooten najaars-koemarkt gehouden. Er werden ruim 7000 stuks hoornvee aangevoerd, welk bedrag niet zoo groot als de beide vorige jaren was, hetwelk, zoo als men meent, moet toegeschreven worden aan den meerderen voorraad van hooi. De prijzen waren evenwel hoog en de handel gering.

DEVENTER, 8 Nov. Reeds vroeger heb ik berigt dat het aan den Raad dezer gemeente ingezonden voorstel, tot het oprigten van een landbouwproeftuin alhier (door de hh. Mulder, Cop en Meerees, in Mei ll. gedaan) in handen was gesteld van kuratoren van het Athenaeum, om konsideratie en advies. In de laatst gehouden raadsvergadering, op 27 Oktober jl., is van die zaak rapport ingekomen, hoofdzakelijk hierop neerkomende, dat kuratoren de zaak zelve nuttig en wenschelijk achten; dat er volgens hun oordeel tegen de uitvoering groote bezwaren bestaan, maar dat zij adviseren eene kommissie te benoemen, bestaande behalve de drie voorstellers uit nog twee leden, namelijk één lid uit den Raad en één uit het kollegie van kuratoren (zoo als de drie genoemde heeren in hun plan hadden voorgesteld), en aan deze kommissie op te dragen de geopperde bezwaren te toetsen en ze zoo mogelijk uit den weg te ruimen. Het rapport is in advies gehouden en ter visie voor de leden van den Raad gelegd.
(*Amst. Cour.*)

NIJMEGEN, 10 Nov. Heden had hier de ter aarde bestelling plaats der twee slagtoffers, die bij het springen der granaten gepasseerden vrijdag het leven verloren; de lijken werden voorafgegaan door de hoornmuzijk van het 8ste regement infanterie, die bij afwisseling treurmarschen uitvoerde, en gevolgd door het geheele korps artillerie-officieren, eenige andere officieren, geestelijken en burgers; aan het graf gekomen, werd door den predikant Herderschee eene kernachtige rede uitgesproken welke een diepen indruk maakte op de talrijke omstanders.

In den afgeloopen nacht is in het garnizoens hospitaal als derde slagtoffer overleden de kanonier Jan Bosse, die eene belangrijke kwetsuur aan den schedel bekomen had, zijnde hem een stuk der gesprongen granaten in het hoofd doorgedrongen. De toestand der overige lijders is naar omstandigheden wel.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*:

KONSTANTINOPEL, 3 Nov. Men verwacht dat Aali pacha weder aan het bewind komen en zich met Reschid pacha, den nieuwen grootvizier, verstaan zal. De verheffing van laatstgenoemden tot deze hooge betrekking verwekt algemeene tevredenheid in den lande, daar de hoop op hem gevestigd is om al de bestaande moeijelijkheden uit den weg te ruimen.

Lord Stratford de Redcliffe heeft aan den sultan de Kousenband orde overhandigd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Nov. De toestand blijft dezelfde. Wat meer is, elken dag wordt hij meer ingewikkeld; behalve Engeland en Oostenrijk die, deze in de Zwarte Zee, gene in de Donau-vorstendommen, willen blijven, schijnt geen der andere mogendheden beslissende stappen te doen. Dat de beide eersten het regt en de goede trouw tegen zich hebben, niemand die er meer aan twijfelt. Het is tot verzadigens toe aangetoond, en al de spitsvondigheden der engelsche en oostenrijksche bladen doen niets hoegenaamd af tegen den duidelijken tekst van het verdrag van 30 Maart en de niet minder heldere verklaringen door graaf von Buol in den boezem der parijsche konferentiën afgelegd.

Dan, hoe weinig regt deze twee mogendheden ook mogen hebben om de Zwarte Zee en de Donau-vorstendommen te blijven bezetten, een besluit der andere mogendheden om hen te dwingen het goed regt te handhaven zou tot zulke ernstige geschillen aanleiding geven, dat het ligtelijk is te begrijpen, dat de laatste kabinetten beproeven om de moeijelijkheden langs diplomatieken weg te ontknoopen. Daarin geven zij een bewijs van voorzigtigheid, wijsheid en gematigdheid, waarvoor Europa hun dank zal weten.

— Het bevestigt zich dat Engeland er zich sterk tegen verzet, dat Pruissen en Sardinië op de konferentiën worden toegelaten.

— De *Siècle* blijft over de buitenlandsche staatkunde in zijne meeningen volharden, en beweert dat de redenen van het verschil tusschen Frankrijk en Engeland zoo luttel zijn, dat het geheel onnoodig wezen zou een kongres bijeen te roepen.

Het is niet geheel onmogelijk dat de *Siècle* hierin gelijk heeft, want een doorgaans goed onderrigt korrespondent meldt heden, dat het kongres niet bijeengeroepen, maar dat de quæstie der vorstendommen, die van Bolgrad en van het Slangen-eiland door kommissarissen te Konstantinopel vereenigd, zullen geregeld worden; dat de engelsche vloot in de Zwarte Zee zal achterblijven en het oostenrijksche legerkorps in de Donau-vorstendommen. Deze besluiten zouden genomen zijn, in den grooten ministerraad te Compiègne.

— Men gelooft dat graaf de Morny zijn verblijf in Rusland zal verkorten; ten minste is er een begin gemaakt met den verkoop van zijne paarden, rijtuigen en schilderijen.

— In de gemeente Bresves bij Clavecy is een droevig ongeluk voorgevallen. De heer Bourbot was met eenige zijner vrienden op de wilde zwijnenjagt. Twee dieren werden gedood, doch een derde door de honden vervolgd, vlugtte in de rigting van den straatweg. De jagers sloegen in aller ijl een zijpad in en plaatsten zich toen op verschillende punten van den weg om het zwijn af te wachten. Zij hadden daar eenige oogenblikken gestaan, toen de heer Bourbot de takken hoorde kraken en een zwarte massa door de bladeren heen ziet schemeren. Met al de drift van een hartstogtelijk jager, legt hij zijn geweer aan en schiet naar het zwarte punt, dat volgens hem niets anders kon wezen dan het wilde zwijn. Op hetzelfde oogenblik hoort hij een hartverscheurend geklaag; hij ijlt naderbij, en vindt eene arme sprokkelaarster in haar bloed badende; vreeselijk getroffen, roept hij zijne makkers te hulp, doch toen die op de plaats des ongeluks waren aangekomen, was de vrouw reeds een lijk. De kogel van Bourbot was haar in de borst gedrongen.

ENGELAND.

LONDEN, 11 November. Gisteren heeft het gewoon officieel diner van den lord-mayor plaats gehad. Lord Palmerston heeft bij die gelegenheid herhaald dat de duur van den vrede daarvan afhangt of Rusland op volledige en eervolle wijze het traktaat ten uitvoer legt. Deze rede

— De door lord Palmerston te Manchester gesproken redevoeringen worden in een artikel van den *Morning-Chronicle* zeer gegispt. Men maakt het lord Palmerston ten verwijt de langdurige stilzwijgendheid te hebben afgebroken, waartoe hij sedert de verdaging van het Parlement zich veroordeeld zag, om onrust te zaaijen in de gemoederen der Engelschen, en een gevaarlijke opgewondenheid in den vreemde te verwekken. De beleedigende zinspelingen op Rusland, die de burggraaf zich veroorloofd heeft, en de ligtvaardigheid waarmede hij over den duur des vredes zich heeft uitgelaten, hebben te Manchester, die vredelievende stad bij uitnemendheid, een slechten indruk gemaakt, dien de *Morning-Chronicle* met scherpzinnigheid doet uitkomen. Men heeft daarenboven opgemerkt dat in de vier aanspraken, door den minister te Manchester en te Liverpool gehouden, geen de minste zinspeling voorkomt op het behoud der vereeniging tusschen Frankrijk en Engeland.

— De *Times* bevat eene korrespondentie uit Parijs, waarin eenige bijzonderheden worden medegedeeld, die niet geheel van belang ontbloot zijn. De briefschrijver leert ons, dat er in Engeland nooit sprake is geweest om Rusland van de aanstaande konferentiën uit te sluiten, zoo deze bij elkander komen om de quæstiën te regelen, die in het vredesverdrag ontstaan zijn. De uitsluiting zou alleen Pruissen betreffen en ook.... Sardinië. Het engelsche kabinet oordeelt dat de verschillen in het Oosten Sardinië niet aangaan, dan wanneer de piemonteesche soldaten geroepen worden om in de rijen van het engelsche leger mede te vechten. Nu zegt men wel dat Piemont over de quæstie van Bolgrad anders denkt dan Engeland, doch het is niet denkbaar dat de geheele aangelegenheid van Bolgrad voor de sardinische regering de minste waarde heeft; de reden om haar van de tweede konferentiën uit te sluiten, na haar te hebben toegelaten op de eerste, zal wel daarin te zoeken zijn dat Engeland eenige beleefdheden wil bewijzen aan zijn nieuwen bondgenoot Oostenrijk.

— De britsch-indische expeditie is in de Golf van Perzië aangekomen. Eene uitbarsting van oproer in Perzië is waarschijnlijk, en vermoedelijk zal Ruslands bijstand tot onderdrukking van de muiterij worden ingeroepen. De russische vloot wordt misschien naar Asterabad gezonden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 6 Nov. In de *Wiener-Zeitung* leest men, dat de leden der, volgens art. 16 van het parijzer traktaat beroepene Donau-kommissie, bereids te Galacz zijn vereenigd. Daar alle noodige toebereidselen gemaakt zijn, zoo hoopt men dat de kommissie hare taak spoedig zal ten einde brengen. Ook de meeste leden der, volgens art. 17 van het parijzer traktaat aangewezene leden voor de kommissie, betreffende de oevers van genoemden stroom, zijn in deze stad aanwezig. Maar aangezien de kommissaris voor Wallachije niet is aangekomen, zoo kunnen de beraadslagingen nog geen aanvang nemen.

— Uit Munchen wordt dd. 4 November gemeld, dat de Koning van Beijeren op zijne reis naar Tælz, jl. Vrijdag aan een groot gevaar ontsnapt is. Op zekere plaats zonk eensklaps de grond onder de hoeven van een der voorste paarden van Z. M. rijtuig weg, zoodat het met den postiljon in den kuil stortte. Gelukkig hielden de twee achterpaarden stand, zoodat het den Koning gelukte onverlet zijn rijtuig te verlaten.

BELGIE.

BRUSSEL, 11 Nov. De Koning heeft heden de zitting der Wetgevende Kamers in persoon geopend. De troonrede levert een beknopt overzigt van den toestand des lands, die zeer gunstig is, zoo wat de binnenlandsche aangelegenheden als de buitenlandsche betrekkingen aangaat. De zinsnede over het onderwijs is kleurloos: »De driejaarlijksche verslagen," zegt de Koning in de troonrede, toonen de bezorgdheid mijner Regering aan voor den vooruitgang van het middelbaar en lager onderwijs. De opening van het akademiejaar heeft haar onlangs de gelegenheid aangeboden om de beginselen in herinnering te brengen, waarvan de vastberaden en opregte toepassing den voorspoed der Staatshoogescholen verzekeren moet." Er is een onderzoek ingesteld om de handelsbelangen van Antwerpen in overeenstemming te brengen met het stelsel van verdediging.

De Koning was door den hertog van Brabant en den graaf van Vlaanderen vergezeld, en werd met luide en warme toejuichingen ontvangen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 12 November.

BEVALLEN (7 Nov.): H. Adama van Scheltema, geb. Stokhuysen, D. — (8 Nov.): C. J. Borghols, geb. Wiedenbrug, Zoon.

OVERLEDEN (7 Nov.): G. E. Geurswinkels, wed. J. Schouten, 76 j. — A. H. Ente, 55 j. — 't Kind van A. J. B. van Waljenburg, 1 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 11 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 54¼; Obligatiën 3 pc. 74⅛; id. 4½ pc. 96⅞; Spanje 1—3 pc. 22½; Binnenl. 3 pc. 37¼; Romeinen 5 pc. 83⅞; Oostenrijk Met. 5 pc. 75⅛; id. Nat. 5 pc. 77½.

PARIJS, 11 Nov. Fransche 4½ pc. 90.25; 3 pc. 66.60; 3 pc. Spanje 38; id. 1½ pc. 23⅞; 5 pc. Met. —; Rom. Leen 86.

MADRID, 10 Nov. 3 pc. Schuld 40.00; id. 4 pc. 24.50.

LONDEN, 11 Nov. Cons. 92⅞; Spanje buit. 3 pc. 41⅞; id. 1½ pc. 23½; Rusl. 5 pc. 106; id. 4½ pc. 95½; Holl. 4 pc. 86; id. 2½ pc. 65; Sard. 5 pc. 88½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 76½; Gren. uitg. 7; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 21⅞; Portugal 4 pc. 44½; Ecuador 14½; Venezuela 35; Wissel op Amst. 11.17½; Hamburg 13.6¼.

WEENEN, 11 Nov. Met. 5 pc. 81; id. 4½ pc. 70; Bank-Aktiën 1022; Credit Anst. 302; Wissel op Londen 10.19; Amst. —; Parijs —; Goud —; Zilver —.

BERLIJN, 10 Nov. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 105½.

BERLIJN, 11 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 105½; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 19¼; Amst. kort 151⅛; Hamb 142⅞; Petersburg 106⅛.

HAMBURG, 11 Nov. Spanje 1½ pc. 34½; id. 3 pc. 21½; Rusl. 5 pc. 100½; 4½ pc. 89½; 3 pc. Mexikanen 10½; Noord-Duits. bank 98½; Wissel op Londen 3/m. 13.13½; id. kort 13.2½; Amst. 36.20.

FRANKFORT, 11 Nov. 5 pc. Met. 76¼; 1½ pc. Spanje binnenl. 22½; id. 3 pc. 36⅞; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		10 NOV. 4½ u. gebl.		11 NOV. 4½ u. gebl.	
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		62 7/8	62 11/16	62 7/8	62 5/8
Dito Dito	3	74 7/8	74 3/4	74 11/16	74 5/8
Dito Dito	4	94	93 3/4	94	93 3/4
O. I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndik.	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorw.	4½	100			
„ Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank					
België	2½	51			
Dito bij *Rothschild*	2½	51 1/16			
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	22 11/16	22 5/8	22 7/8	
Dito	3	41 1/4	40 7/8	41	
Dito Binnenl. à 6/m.	3	37 1/8	36 3/4	36 15/16	36 3/4
Coupon-Bewijzen		5 1/16	5 5/16	5 3/8	
Amortisable Schuld		6 5/16	6 1/8		
Portugal, te Londen	3	43 11/16	43 9/16	43 11/16	43 9/16
Dito Uitgestelde					
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	102¼	102	102¼	
Dito Dito 1828 en 1829	5	101 3/8			
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	92 1/8			
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	84½	84¼	84 5/8	84¼
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	82 7/8	83½	83 3/8	
Dito bij id. 5de Serie	4				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6	62 1/4	62 1/4	62 3/4	
Polen, Certifikaten	4		76 3/8	76 5/8	
Dito Aand. met Lot. fl. 500		153	151	152	
Oostenrijk, Metalliek	5	72¼	72 1/16	72 1/16	72¼
Dito Nationale	5	73 9/16	73 3/8	73½	73¾
Dito Nieuwe 1847	2½	37½	37 5/16	37 3/8	
Dito 1851 en 1852	2½	37¼	37 5/16	37 3/8	
Dito Nieuwe	5	82 1/16	81½	82	
Dito 1854	5	82 5/16	81 7/8	82	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250		346			
Nieuwe dito 1854		*f* 304	303	304	
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	5				
Sardinië	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	5	100¾			
Louisiana bij *Hope*	5				
Braziliën	5	97¼			
Dito	5				
Mexiko	3	20¾	20 5/16	20¾	
Dito Onbepaalde	3	20 5/8	20 5/16	20 5/8	
Peru	4½				
Grenada, à £ 100	3	21 1/16	20 15/16	20 15/16	20 15/16
Dito Uitgestelde			6¼		
Equador à £ 100		14 5/8	14¾		
Venezuela, à £ 100	4½	33 1/16	33¼		
Dito Uitgestelde	1¼	14 3/16	14 1/8	14 3/16	
Grieken, te Londen	5				

Met eenigen handel in binnenlandsche fondsen, welke prijshoudend waren, verkeerde de markt over het algemeen op nieuw in eene naauwere stemming.

N. 5 pc. Stieglitz 94 5/8, 95; O 93¼; Engelsche Russen, [illegible] Venezuela onb. 33½.

[illegible] Diskonto 5 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 1/16	Livorno	2/m.	*f* 39
„	zigt	„ 55¾	Napels	„	„ 83
Bordeaux	2/m.	„ 54¾	Petersburg	„	„ 1.84½
„	zigt	„ 55	Weenen	6/w.	„ 32¾
Madrid	3/m.	„ 234	Augsburg	„	„ 35 1/16
Cadix		„ 234	Frankfort	„	„ 98¾
Seville	„	„ 233	Hamburg	2/m.	„ 35
Bilbao	„	„ 233	„	zigt	„ 35¾
Lissabon	„	„ 40¼	Londen	2/m.	„ 11,55
Porto	„	„ 40	„	zigt	„ 11,67½
Genua	2/m.	„ 45	Rotterdam		„ ⅛

Londen 3/m. *f* 11.47½.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 4 Nov. Tarwe. 157/2 ℞ Bovenlandsche Ris *f* 370. Gerst. 132/2 ℞ Manheimer *f* 255.

SCHIEDAM, 11 Nov. Rogge. Verkocht: 128/2 ℞ Manheim *f* 243 kt. — Moutwijn *f* 24, Jenever *f* 29,50, Amst. Proef *f* 30,25, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 11 Nov. *Granen* kalm. Blanke Zeeuwsche Tarwe *f* 16 en Kubanka *f* 15¼ a *f* 15¾ voor 80 k°. Iul. Rogge *f* 8¾ per 70 k°.

Van *Fruit* zijn heden voor export verkocht 600 dozen Fara en Commadre Vijgen ex *Marie Theresi*. Men betaalt Fara *f* 6 60 en Commadre *f* 7 60 en houdt thans ca. 20 c. hooger.

Cocosolie hooger en Cochin à *f* 31 in Entr. gedaan.

Bruine Amer. *Harst* a *f* 2 11/16 gedaan.

Tot hoogere prijs zijn voor export 44000 k°. *Zwavel* afgezet.

LONDEN, 10 Nov. *Granen* Eng. Tarwe 2 s. lager, vreemde d°. onveranderd. Haver 1 s. lager.

— *Talk* hooger.

KONSTANTINOPEL, 31 Okt. *Geraffineerde Suiker*. Van brooden gingen tot onveranderde prijzen c. 4400 cwt. af en Crushed P. 1. à 3 hooger. Men noteert engelsche brooden, P 360 à 390, Belgische d°. 345 à 350, Hollandsche d°. (de Bruin) P. 380/390.

Granen. Door het slechte weder met weinig aanvoeren van Tarwe, Maïs en Gerst, zoodat de prijzen hooger zijn. Voor de Middellandsche Zee zijn gedaan 10/m. p° zachte Enos Tarwe a P 40 ex *Chilo*, 10/m p° Missembria tot geh. prijs, 10/m. p° harde Enos Tarwe zeilend P 44 en ca. 6000 k°. Rodosto d°. a P 41½.

Gerst gezocht en op P. 17 a 18 p. *Chilo* genoteerd.

Mais P. 25 a 26 p.

Koers op Londen, 3/m. 130/131.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 10 Nov. Hall, Vision; Patras, l. v. Plym. - Tolner, Zeemeeuw, Villanova.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 12 Nov., in lading naar:

Keulen.	J. P. Schlaegel, Agrippina.
	Th. Kamps, Cöln N°. 11.
Mannheim.	Santheuvel, de Rhijn.
Urdingen en Ruhrort.	B. J. Timmerman, Weldadigheid.
Duisburg.	F. In de Kamp, Mercuur.
Dusseldorp en Neuss.	W. J. F. Wilson, Niederrein N°. 11.
Maintz.	W. Huppert, Maintz N°. 7.
Ruhrort.	J. van Beek, Vrouw Willemine.
Rijnhoogte	ARNHEM, 11 Nov. 7 p. 2 duim.
	KEULEN, 14 „ 4 vt 6¼ „

Advertentiën.

(2694) Heden overleed, na voorzien te zijn van de H. H. Sakramenten der stervenden, onze dierbare Broeder, de Wel-Eerwaarde Heer JOANNES VAN IERSEL, R. K. Pastoor te Dungen, in den ouderdom van 62 jaren.

DUNGEN, 7 November 1856. — J. VAN IERSEL. Uit aller naam.

(2696) In eene der voornaamste steden van Z.-Holland, verlangt men in een **Instituut voor Jongejufvrouwen**, eene **SECONDANTE**, in staat tot het geven van Onderwijs in de Hollandsche en Fransche taal, alsmede in alle overige vakken, die tot eene beschaafde opvoeding behooren. Zij, die hierop reflecteren en met eene Akte van algemeene Toelating voorzien zijn, gelieven zich te adresseren met *franco* brieven onder de letters S. L. aan het advertentie Bureau van H. NIJGH, te Rotterdam.

(2698) Bij J. D. VAN KALMTHOUT Gz., Muziekmeester te *Tholen*: is op aanvraag *franco*, en contante betaling, waarop volgt, *franco* verzending te bekomen:

12 Orgelstukken van CH. H. RINCK, voor *f* 1.25.

Ook **Missen**, in druk voor 3 stemmen, met Zangpartijen en Orgelpartij à . . . . . *f* 3.75.

(2691) Bij GEBRs. VERHOEVEN, Boekhandelaren, te *'s Bosch*, is van de pers gekomen en mede bij alle Boekhandelaren te bekomen:

BLOEMLEZING

UIT NEDERLANDSCHE PROZASCHRIJVERS EN DICHTERS,

van Hooft en Vondel, tot op onze dagen.

1e *deel*, *PROZA.*

In groot-8°. (590 bladzijden).

Het 2e *deel*, *POEZY*, dat een gelijken omvang zal hebben en waarmede het werk kompleet zal zijn, is ter perse, om nog dit jaar te verschijnen.

Prijs der 2 deelen in halve linnen banden . . . . . *f* 4.50.

NB. In de annonce (2691), voorkomende in *de Tijd* van Dingsdag 11 November, zijn onwillekeurig een paar drukfouten geslopen.

(2697) Bij den Boekhandelaar J. H. MELLINK, te Zutphen, is heden van de pers gekomen en alom verzonden:

H. G. STEENBEEK. **Gedichten voor Kinderen,** ten gebruike op de Scholen, tweede herziene en vermeerde druk . . . . . *f* 0.15.

H. J. OTTO, R. C. Onderwijzer te Leyden. **Beginselen der Leeskunst,** voor Volk-scholen, met plaatjes. Tweede druk. Eerste stukje . . . *f* 0.06.

Idem zonder plaatjes. Tweede druk. Tweede stukje „ 0.07.

Idem. Tweede druk. Derde stukje . . . „ 0.08.

PORTRET

VAN

Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid,

MONSEIGNEUR

F. J. VAN VREE,

Bisschop van Haarlem.

De ondergeteekenden, willende voldoen aan het verlangen van zeer vele Katholieken, welke zoo gaarne in het bezit wenschen te zijn van een Portret van hunnen beminden Bisschop, dat minder kostbaar in prijs is dan het reeds bestaande, hebben thans van dien weleerwaarden en een **zeer fraai welgelijkend lithographiesch Portret** in het licht gegeven, voor den geringen prijs van . . . . . *f* 1.00.

Dito op Chineesch papier . . . . . „ 1.50.

Voorts zijn nog steeds bij dezelfde Uitgevers van de Staalgravure, exemplaren verkrijgbaar à *f* 6, en proefdrukken à *f* 10.

FRANS, BUFFA EN ZONEN.

[illegible] C. L. VAN LANGENHUYSEN

[illegible] verlangen, zij die gedurende de lange winteravonden den tijd willen korten op **aangename** wijze, en na ernstige bezigheid, voor den geest verpoozing zoeken, die leerzaam is en tevens ontspanning schenkt, kunnen niet beter doen dan in te teekenen op:

EEN NIEUW MAANDWERK,

dat de Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN voornemens is, met Januarij 1857 bij genoegzame deelneming uit te geven, en dat behalve **boeijend Mengelwerk**, hoofdzakelijk stukken bevatten zal over: **Geschiedenis, Letterkunde, Land- en Volkenkunde, Oekonomie, Schoone Kunsten,** en dus voor lezers van den beschaafden stand een keur van onderhoudende en belangrijke lektuur zal opleveren.

Dit maandwerk is getiteld:

DE TOESCHOUWER,

MAANDSCHRIFT VOOR BESCHAAFDE KRINGEN.

De prijs is uiterst gering; voor *f* 6 in het jaar, ontvangt men maandelijks een Nommer van *vijf vel druks* of 80 *bladzijden* groot oktavo, dat in het jaar 2 dikke boekdeelen uitmaakt.

Men leze het alom *gratis* verkrijgbaar prospektus. Alle Boekhandelaren nemen Inteekeningen aan.

Bij bovengenoemde is van de pers gekomen en aan de Inteekenaren verzonden:

HET KATHOLICISMUS

IN BETREKKING MET DE BESCHAVING VAN EUROPA,

door Dr. W. J. F. NUYENS. 1e Aflevering.

Heeren Boekhandelaren die de namen hunner Inteekenaren nog niet hebben opgegeven, gelieven dit spoedig te doen, wijl de lijst der Inteekenaren bij de volgende aflevering zal gevoegd worden.

Daar voornoemde Uitgever niet spoedig genoeg heeft kunnen voldoen aan de veelvuldige bestellingen op:

DE PLATTE GROND VAN AMSTERDAM, MET DE INDEELING DER NEGEN PAROCHIEN,

wijl het naauwkeurig kleuren veel tijd vereischt, berigt hij, dat thans een voorraad gereed is, en hij hoopt nu voortdurend aan alle aanvragen dadelijk gevolg te zullen kunnen geven.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.